

รายวิชา วิทยาการคำนวณ

รหัสวิชา ว23104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง เหตุผลวิบัติ

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

ครูอลงกรณ์ สุวรรณเพชร

เรื่อง

เหตุผลวิบัติ

สถานการณ์

นาย เอ :: กรุณา ลูกให้คุณยายนั่งด้วยครับ

เพราะเป็นที่สำหรับคนชรา

นาย บี :: คนอื่นไม่เห็นมีใครลุกให้นั่งเลย

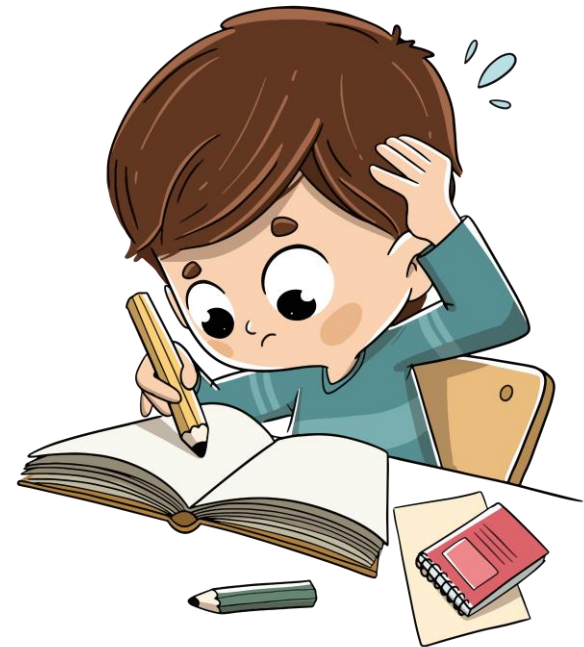
คำถามชวนคิด

- จากสถานการณ์ นักเรียนเห็นพฤติกรรมอะไรบ้าง
- นักเรียนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับอะไรบ้าง
อย่างไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์เหตุผลวิบัติ
2. แสดงความคิดเห็น
อย่างมีเหตุผล

เหตุผลวิบัติ

การพิสูจน์โดยการอ้างเหตุผลที่ไม่มีน้ำหนัก
เพื่อสนับสนุนในข้อสรุปการให้เหตุผลวิบัติ
มีความแตกต่างจากการให้เหตุผลแบบอื่น ๆ

เหตุผลวิบัติ

สามารถจำแนกออกได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. เหตุผลวิบัติอย่างเป็นทางการ
2. เหตุผลวิบัติอย่างไม่เป็นทางการ

1. เหตุผลวิบัติอย่างเป็นทางการ

เกิดจากหลักตรรกะที่ไม่ถูกต้อง แต่เขียนให้อยู่
ในรูปที่เป็นทางการ ทำให้ดูสมเหตุสมผล
เช่น

ตัวอย่างที่ 1.1

“คนไทยที่เก่งภาษาอังกฤษ อยู่ในกรุงเทพฯ
ผมเป็นคนกรุงเทพฯ ดังนั้นผมเก่งภาษาอังกฤษ”

ซึ่งเมื่อนักเรียนฟังแล้วอาจคล้อยตาม แต่ในความเป็นจริง
คนกรุงเทพฯ ทุกคนอาจไม่ได้เก่งภาษาอังกฤษ

2. เหตุผลวิบัติอย่างไม่เป็นทางการ

เกิดจากการให้เหตุผลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ตรรกะในการพิจารณาแต่เป็นการสันนิษฐาน หรือ เล่นสำนวนซึ่งเกิดจากการใช้ภาษาชักนำให้เกิดความเข้าใจผิด

ตัวอย่างที่ 2.1

“นาง ก ขโมยข้าวสาร 1 ถุงในร้านสะดวกซื้อ ซึ่งเจ้าของร้านจับได้ และจะดำเนินคดีตามกฎหมายกับนาง ก แต่นาย ข ห้ามปรามเจ้าของร้านและพูดว่า อย่าไปดำเนินคดีกับเธอเลย เธอเป็นผู้หญิงและที่บ้านยากจน”

สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่คนที่แสดงความเห็นกลับมุ่งประเด็นไปที่เหตุผลของการกระทำ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน

ตัวอย่างที่ 2.2

คุณยาย :: เวลาเดินผ่านผู้ใหญ่ เด็ก ๆ ไม่ควรเดินลงส้น
หรือมีเสียงดัง

เด็ก ๆ :: เราอย่าไปฟังเลย ความคิดของคนแก่ โบราณ

ซึ่งความคิดเห็นของผู้พูดเป็นความคิดที่ดี แต่คนฟังไม่สนใจ
ในประเด็นที่พูด แต่มุ่งประเด็นไปที่ผู้พูดซึ่งเป็นผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่ 2.1

เหตุผลนั้นสำคัญไฉน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาบัตรเหตุผล และประเด็นพิจารณาแต่ละรายการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณา พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

บัตรเหตุผล ประกอบใบกิจกรรมที่ 2.1

นักเรียนตึกเดือนน้องชาย ไม่ให้ข้ามถนนตรงที่ไม่มีทางม้าลาย แต่น้องของนักเรียนตอบว่า "ที่ที่ข้ามถนนตรงนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นผมก็สามารถข้ามได้"

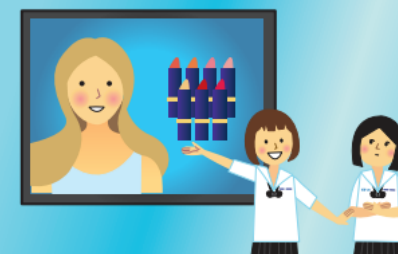

คุณครูมอบหมายให้นักเรียนและเพื่อนฝึกเป่าขลุ่ยให้ได้หนึ่งเพลง เพื่อนคนหนึ่งของนักเรียนไม่ยอมฝึกเป่าขลุ่ยและเลิกเล่นความพยายามไปแล้ว บอกกับนักเรียนว่า "เราไม่ต้องพยายามมากหรอก คนอื่นก็ยังไม่ค่อยจะพยายามเลย"

นักเรียนเห็นเพื่อนกำลังขึ้นไปรับรางวัลบนเวทีแล้วพูดว่า "โอกาสเราน้อยกว่า เราเลยประสบความสำเร็จน้อยกว่าเขา"

นักเรียนเห็นดาราดาว และเน็ตไอดอลรีวิวสินค้าในโลกออนไลน์ นักเรียนจึงให้เหตุผลในการชวนเพื่อนใช้สินค้านั้นว่า "ดารายังใช้สินค้านี้ ดังนั้นเราจึงต้องใช้ด้วย"

กิจกรรมที่ 2.1

เหตุผลนั้นสำคัญไฉน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาบัตรเหตุผล และประเด็นพิจารณาแต่ละรายการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณา พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

นักเรียน "ครูคะ เราควรจะทำกฎระเบียบของโรงเรียน โดยให้นักเรียนหญิงใส่กางเกงขาวมาโรงเรียนได้ เพื่อความสะดวกและไม่ต้องกลัวว่าจะโป้" แต่ครูคุยกันว่า "ไม่ต้องไปสนใจ แค่คำพูดเด็ก ๆ"

เมื่อลิฟต์สำหรับผู้มาพบหมอดำเนินความยาก "ลิฟต์ผู้ป่วยก็วาง ชั้นลิฟต์ผู้ป่วยก็ได้"

ตำรวจปรับนักเรียนที่ขี่มอเตอร์ไซด์โดยไม่สวมหมวกกันน็อค แต่นักเรียนให้เหตุผลว่า "สงสารผมเถอะครับ ที่บ้านผมยากจน"

กิจกรรมที่ 2.1

เหตุผลนั้นสำคัญไฉน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาบัตรเหตุผล และประเด็นพิจารณาแต่ละรายการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณา พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

มีคนขี่มอเตอร์ไซด์ขึ้นมามาบนทางเท้า นักเรียนได้บอกผู้ขับขี่ให้ลงไปข้างถนนให้ถูกต้อง เดียวจะเกิดอุบัติเหตุ ผู้ขี่มอเตอร์ไซด์ตอบว่า "ใครๆ ก็ขี่มอเตอร์ไซด์บนทางเท้าทั้งนั้น และบนถนนรถติดมาก"

นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากข้อสรุปของกลุ่ม แต่เพื่อนของนักเรียนกล่าวว่า "เธอไม่เห็นด้วยกับความคิดกลุ่มเรา แสดงว่าเธอเห็นด้วยกับความคิดเพื่อนกลุ่มอื่นใช่ไหม"

ครูบอกให้นักเรียนทำการบ้านส่ง แต่เพื่อนนักเรียนตอบครูว่า "ผมไม่จำเป็นต้องทำการบ้าน เพราะผมสอบได้ที่ 1 อยู่แล้ว"

กิจกรรมที่ 2.1

เหตุผลนั้นสำคัญไฉน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาบัตรเหตุผล และประเด็นพิจารณาแต่ละรายการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณา พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 2.1 เหตุผลนั้นสำคัญไฉน

สมาชิกกลุ่มที่ .....

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบัตรเหตุผล และประเด็นพิจารณาแต่ละรายการ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณา พร้อมให้เหตุผลประกอบ
บัตรเหตุผลที่ได้รับมอบหมาย คือ .....

ประเด็นพิจารณา	ผลการพิจารณา		เหตุผล
	ใช่	ไม่ใช่	
1. เหตุผลนี้สมเหตุสมผลหรือไม่			
2. เหตุผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือไม่			
3. เหตุผลนี้เป็นเหตุผลวิบัติหรือไม่			
4. ถ้าผู้อื่นเชื่อตามเหตุผลนี้จะเกิดผลเสียหรือไม่			

นำเสนอ กิจกรรมที่ 2.1

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

รู้เท่าทันสื่ออย่างปลอดภัย

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบกิจกรรมที่ 3.1 ข่าวลวงเป็นเหตุ สังเกตได้
- ใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง รู้เท่าทันสื่ออย่างปลอดภัย

สามารถดาวน์โหลดได้จาก www.dltv.ac.th